

Project: Find, Inspire, React, Select, Transform - FIRST
Grant Agreement: COMM/SUBV/2024/E/101155976

Какви са правилата за гласуване на избори за членове на Европейския парламент от Република България?

проф. д-р ИНГРИД ШИКОВА,
експерт европейска интеграция и
политики на Европейския съюз

Съфинансирано от
Европейския съюз

European
Parliament

В помощ на тези, които ще гласуват за първи път на Европейски избори

My **FIRST** time
VOTING

get
ready
to **VOTE**

В България е приет специален закон в сила от 6 март 2007г., който определя условията и реда за избиране на членове на Европейския парламент от Република България. Според него, изборите за членове на Европейския парламент се произвеждат въз основата на общо, равно и пряко избирателно право при тайно гласуване. Всеки избирател има право на един глас.

Закон за избиране на членове на Европейския парламент от Република България

В сила от 06.03.2007 г.

Обн. ДВ. бр.20 от 6 март 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 22 февруари 2008г., изм. ДВ. бр.25 от 3 април 2009г., изм. ДВ. бр.31 от 24 април 2009г., изм. ДВ. бр.47 от 23 юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 октомври 2009г.

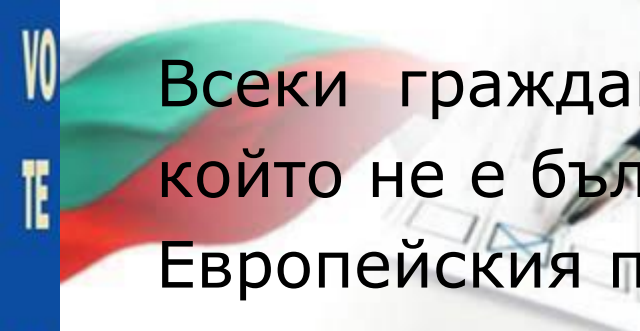
Кой има право да избира членовете на Европейския парламент от България?

Право да избират имат българските граждани, които са **навършили 18 години към изборния ден.**

Избирател, който е **ученик или студент**, може да гласува в избирателна секция по избор в населеното място, където се обучава, когато то е различно от населеното място по постоянен адрес, след представяне на документ за самоличност, надлежно заверена за съответната учебна година ученическа книжка или надлежно заверена за съответния семестър студентска книжка и декларация по образец, че не е гласувал и няма да гласува на друго място.

В ученическата или студентската книжка се вписва датата на изборите. Книжката се подписва от член на секционната избирателна комисия.

Всеки гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който не е български гражданин, има право да избира членове на Европейския парламент от Република България:

- ако е навършил 18 години към изборния ден включително,
- има статут на продължително или постоянно пребиваващ в Република България,
- живял е постоянно най-малко през последните три месеца в Република България или в друга държава - членка на Европейския съюз,
- не е лишен от правото да избира в държавата членка, на която е гражданин, и
- предварително с писмена декларация е заявил желанието си да упражни правото си на глас на територията на Република България.

Гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който отговаря на условията и желае да бъде вписан в избирателен списък, представя **писмена декларация** по образец в общинската администрация по адреса на пребиваване в Република България в срок до 40 дни преди изборния ден, в която декларира:

1. притежаваното от него гражданство и адрес на пребиваване в Република България;
2. населеното място или избирателния район, в който името му е било записано за последен път в държава - членка на Европейския съюз;
3. че ще упражни правото си на глас единствено в Република България;
4. че не е лишен от право да избира в държавата членка, на която е гражданин;
5. номера на удостоверението за пребиваване и датата на регистрация, посочена в него;
6. данните от личната карта или паспорта.

Всеки избирател има право да гласува само веднъж в едни и същи избори за Европейски парламент.

Кой има право да бъде избран за член на Европейския парламент от България?

Право да бъде избран за член на Европейския парламент от Република България има всеки български гражданин:

- който е навършил 21 години към изборния ден,
- има постоянен адрес в Република България,
- живял е постоянно най-малко през последните две години в Република България или в друга държава - членка на Европейския съюз,
- няма гражданство в държава, извън Европейския съюз и
- не е поставен под запрещение, нито изтърпява наказание лишаване от свобода.

Право да бъде избран има и всеки гражданин на държава - членка на Европейския съюз, който не е български гражданин.

- навършил е 21 години към изборния ден,
- няма гражданство в държава извън Европейския съюз,
- не е лишен от правото да бъде избран в държавата членка, на която е гражданин,
- има статут на продължително или постоянно пребиваващ в Република България,
- живял е постоянно най-малко през последните две години в Република България или в друга държава - членка на Европейския съюз, и
- с писмена декларация е заявил желанието си да бъде избран.

Всеки кандидат има право да се кандидатира в изборите само в една държава - членка на Европейския съюз.

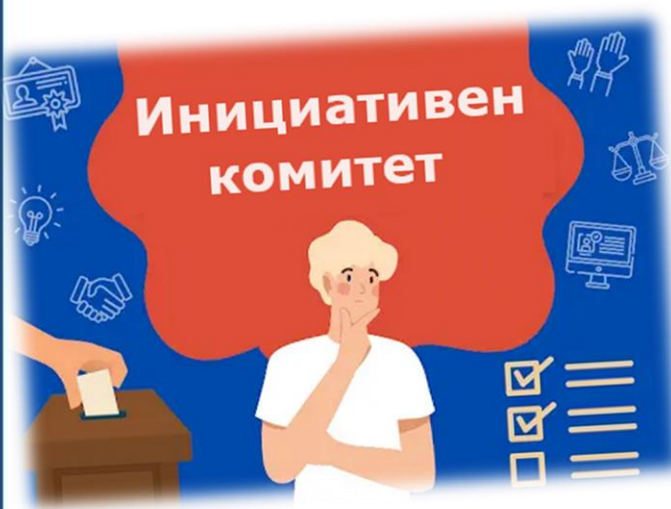
Кой има право да издига кандидатури за членове на Европейския парламент от България?

Политически партии

Право да издигат кандидати за членове на Европейския парламент от Република България имат **политически партии**, коалиции на политически партии и инициативни комитети за издигане на независими кандидати.

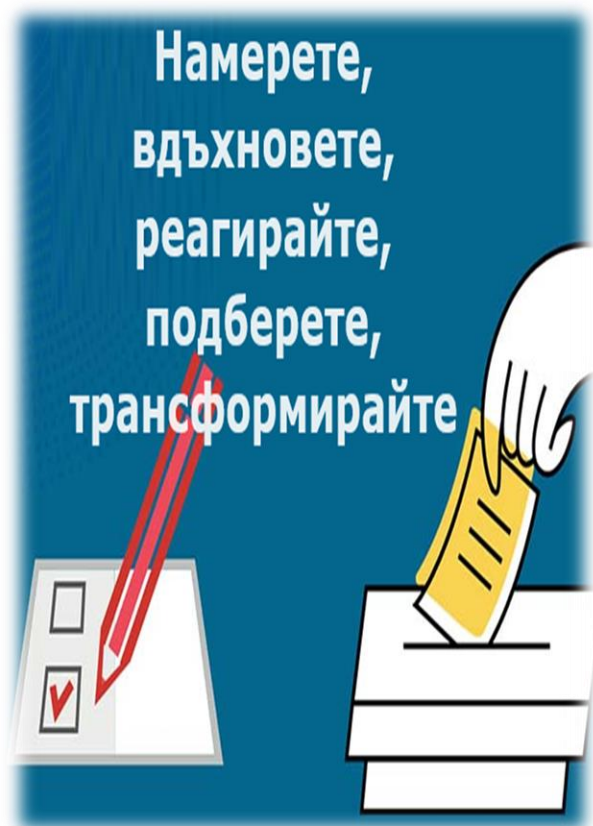
Кандидатите, издигнати от партия или коалиция, се подреждат в една национална кандидатска листа. Броят на кандидатите в една кандидатска листа не може да надхвърля броя на членовете на Европейския парламент от Република България – 17 души.

- **Независим кандидат**

За издигане на **независим кандидат** се образува инициативен комитет от не по-малко от 7 избиратели с постоянен адрес в Република България. Всеки независим кандидат, издигнат от инициативен комитет образува самостоятелна кандидатска листа. Независим кандидат за член на Европейския парламент от Република България се регистрира, когато кандидатурата му е подкрепена от не по-малко от 10 000 избиратели. Независим кандидат не може да бъде включван в листите на политически партии и коалиции на политически партии.

По каква избирателна система се провеждат изборите за Европейски парламент в България?

Изборите се произвеждат по пропорционална избирателна система с национални изборни листи на политически партии, коалиции на политически партии и независими кандидати чрез преференциално гласуване.

Територията на страната, включително секциите извън границите на Република България, представлява един многомандатен избирателен район.

VO
TE
EU
20
24

На изборите за членове на Европейския парламент може да се гласува с **преференция**, тоест избирателят може да посочи кой е неговият предпочитан кандидат от съответната листа.

Бюлетината може да съдържа само една преференция за посочен от избирателя кандидат. Важно е знакът в малкото квадратче пред името на кандидата да не излиза извън очертанията му. Когато бюлетината съдържа две или повече преференции, приема се, че тя не съдържа такива, като гласът се смята, че е подаден само за избраната кандидатска листа – тоест преференцията не се зачита.

Преференциалните гласове, подадени за отделните кандидати, се вземат предвид, ако броят на гласовете, получени за кандидата, възлиза най-малко на 15% от действителните гласове, подадени за съответната кандидатска листа.

Кога започва предизборната кампания?

Според закона, предизборната кампания започва **21 дни преди изборния ден.**

Гражданите, политическите партии, коалициите на политически партии, инициативните комитети, кандидатите и техните застъпници имат свобода на агитация в устна и писмена форма на предизборни събрания и чрез средствата за масова информация.

Предизборната кампания се води на български език.

